



Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.271.2025
Warszawa, 15 września 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 10776 skierowaną do Ministra Sprawiedliwości przez Panią Posłankę Bożenę Lisowską *w sprawie rozwoju i finansowania centrów pomocy dzieciom.*

Ad 1

Minister Sprawiedliwości 29 maja 2024 roku ogłosił 10 otwartych konkursów ofert na utworzenie i prowadzenie w 10 województwach Centrów Pomocy Dzieciom ze środków Funduszu Sprawiedliwości¹. Wyniki konkursów zostały ogłoszone 10 stycznia 2025 roku².

Centrum Pomocy Dzieciom ma być miejscem, w którym dziecko, które doświadczyło przemocy otrzyma kompleksową pomoc w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze. Wszystkie niezbędne usługi są świadczone w jednym miejscu przez zespół specjalistów z różnych dziedzin. Dzięki temu dziecko otrzyma szybką i skuteczną pomoc, która pomoże uporać się z traumą i skutkami przemocy. Z kolei jego rodzina otrzyma wsparcie w radzeniu sobie z trudną sytuacją oraz w procesie odbudowy relacji. Centrum ma także prowadzić

¹<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/FS-konkursy-centra-pomocy-dzieciom>

² <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/publikujemy-informacje-o-wynikach-w-konkursach-centra-pomocy-dzieciom>

działalność profilaktyczną i edukacyjną, która przyczyni się do zwiększenia świadomości społecznej na temat problemu przemocy wobec dzieci oraz do budowania bezpieczniejszego środowiska dla dzieci.

W kontekście pytania o możliwość finansowania ze środków Funduszu Sprawiedliwości działalności istniejących placówek pomocowych trzeba wyjaśnić, że każde działanie, które jest rozpatrywane w kontekście dotacji z Funduszu Sprawiedliwości musi spełniać prawem określone kryteria. Zasady funkcjonowania Funduszu Sprawiedliwości zostały uregulowane w Kodeksie karnym wykonawczym³ oraz w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości⁴.

W 2024 roku weszła w życie istotna zmiana ww. rozporządzenia⁵. Zmiana, którą przygotowało Ministerstwo Sprawiedliwości polegała na wprowadzeniu do rozporządzenia przepisów ukierunkowanych na zwiększenie transparentności procedur rozpatrywania ofert oraz na zmniejszeniu poziomu uznaniowości decyzji o przyznaniu dotacji. Uchylony został także §11 rozporządzenia, który w przeszłości stanowił o możliwości powierzenia dofinansowania na zadanie, które nie było objęte programem lub naborem wniosków. W ten sposób została definitywnie wyeliminowana możliwość zawierania umów o realizację zadania w ramach Funduszu Sprawiedliwości w trybie poza ofertowym.

Po wejściu w życie ww. przepisów dotacje z Funduszu Sprawiedliwości mogą być udzielane:

- a) jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych w drodze naboru wniosków (§5 rozporządzenia),
- b) jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w drodze otwartego konkursu ofert (§12 rozporządzenia).

³ ustawa z 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny wykonawczy* (Dz.U. z 2025 r. poz. 911)

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1605 ze zm.

⁵ Dz. U. poz. 1715; uzasadnienie nowelizacji: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12388357>

Ogłoszenia o naborach wniosków i konkursach ofert są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Ogłoszenia określają m.in. rodzaj zadań powierzonych do realizacji, podmioty uprawnione do aplikowania o środki z Funduszu Sprawiedliwości, wysokość dotacji przeznaczonej na realizację zadań, terminy i warunki realizacji zadania, kryteria oceny ofert oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne kryteria, wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku/oferty. Złożone wnioski/oferty poddawane są ocenie formalnej i merytorycznej. Umowy dotacji są zawierane w oparciu o wnioski/oferty, które w procedurze oceny uzyskały największą liczbę punktów.

Zatem w obecnym stanie prawnym jedynym trybem udzielenia dotacji z Funduszu Sprawiedliwości jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych jest konkurs ofert, mający charakter otwarty i konkurencyjny. Dysponent Funduszu Sprawiedliwości nie ma możliwości przekazania dotacji na rzecz konkretnego podmiotu/konkretnej grupy podmiotów innych niż wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert. Takie działanie stałoby w sprzeczności z przepisami prawa, które nie dopuszczają udzielania ze środków Funduszu Sprawiedliwości dotacji podmiotowych.

Ad 2 i 3

W Ministerstwie Sprawiedliwości dostrzegamy potrzebę zapewnienia systemowych rozwiązań, które pozwolą na profesjonalne i celowe świadczenie pomocy skierowanej do dzieci i młodzieży.

Wspomniane wyżej konkursy na wsparcie miejsc przyjaznych dla dzieci i młodzieży stanowiły pierwszy etap likwidowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości luk w obszarze wspierania tych grup społecznych ze środków Funduszu Sprawiedliwości.

Obecnym priorytetem Ministerstwa Sprawiedliwości jest przeprowadzenie konkursów na wyłonienie podmiotów, które będą prowadzić punkty pomocy pokrzywdzonym przestępstwem w ramach ogólnopolskiej Sieci⁶. Ogłoszenie o pierwszym konkursie

⁶ Dotychczasowa lista punktów tworzących Sieć:
<https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/pl/znajdz-osrodek-pomocy/>

ukazało się 1 września 2025 roku i przewiduje pulę 120 mln złotych na pomoc pokrzywdzonym⁷.

Dodatkowo, w Ministerstwie Sprawiedliwości jest realizowany międzynarodowy projekt partnerski pt.: *Wzmocnienie reakcji na przemoc wobec dzieci poprzez lepiej poinformowaną politykę i zwiększony potencjał instytucjonalny* z udziałem National Authority for the Protection of Children Rights and Adoption (Autoritatea Națională Pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție) w Rumunii oraz UNICEF.

Projekt jest finansowany w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego (TSI) ze środków Komisji Europejskiej i ma się przyczynić do poprawy bezpieczeństwa dzieci w Polsce i Rumunii poprzez wzmocnioną reakcję władz na zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci. Projekt przewiduje m.in. kompleksowe mapowanie usług w Polsce dla dzieci-pokrzywdzonych przemocą, ocena ram prawnych i ocena potencjału w celu sporządzenia mapy dostępności, zasięgu, rozmieszczenia geograficznego, specjalizacji i dostępności istniejących usług i struktur zapewniających wsparcie dla dzieci będących pokrzywdzonymi przemocą. Przeanalizowane zostaną również różne modele koordynacji i finansowania usług dla dzieci. W wyniku tego działania w tym przeprowadzenia analizy i przeglądu prawnego w zakresie oceny prawnych możliwości multidyscyplinarnej współpracy między różnymi sektorami i instytucjami, ich ról i obowiązków ma powstać raport analityczny, który będzie stanowił podstawę dla wypracowania standardów planowanych do wdrożenia dla Centrów Pomocy dla Dzieci/Barnahusów jako ogólnokrajowego rozwiązania wspierającego dzieci pokrzywdzone przemocą ze szczególnym naciskiem na opracowanie zaleceń dotyczących zmian prawnych i budowania potencjału odpowiednich specjalistów.

W celu zidentyfikowania dobrych praktyk Unii Europejskiej do ewentualnej adaptacji w Polsce, planowana jest także realizacja przeglądu dobrych praktyk dotyczących sposobów zintegrowanego i interdyscyplinarnego reagowania w państwach członkowskich UE na przypadki przemocy wobec dzieci. Przegląd ten będzie stanowił

⁷ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/120-mln-zl-na-pomoc-pokrzywdzonym--rusza-konkurs-dla-organizacji-pozarzadowych>

podstawę do wypracowania najlepszego modelu dla usług systemu reagowania na przemoc wobec dzieci w tym tworzenia stabilnej interdyscyplinarnej sieci Centrów Pomocy Dzieciom w Polsce. Bezpośrednim rezultatem działań projektowych ma być opracowanie zestawu zaleceń/rekomendacji obejmujących m.in. obszary zarządzania, koordynacji i podejścia multidyscyplinarnego, prawodawstwa, mechanizmów finansowania, usług reagowania, stosowanych narzędzi, rodzajów zatrudnionego personelu oraz jego umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, potrzeb w zakresie rozwoju zawodowego, ciągłej oceny i monitorowania co pozwoli na ukierunkowanie dalszych prac w zakresie opracowania podstaw prawnych i organizacyjnych funkcjonowania Centrów Pomocy dla Dzieci typu Barnahus w Polsce.

W wyniku procedury konkursowej ogłoszonej i przeprowadzonej przez UNICEF, został wyłoniony wykonawca zadania polegającego na przeprowadzeniu mapowania usług dostępnych w Polsce dla dzieci pokrzywdzonych przemocą. Obecnie, na zlecenie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, realizowana jest kompleksowa analiza obejmująca również ocenę ram prawnych oraz potencjału i kompetencji profesjonalistów świadczących pomoc dzieciom. Zakończenie prac planowane jest na luty 2026 roku.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/